

Pozostałe osoby prowadzące pozarolniczą działalność (wspólnicy spółek, twórcy i artyści)

Od 1 stycznia 2022 r. weszły w życie nowe przepisy dotyczące składki zdrowotnej dla osób prowadzących pozarolniczą działalność. Zasady naliczania składki zdrowotnej zależą od formy opodatkowania.

Omówimy zasady naliczania składki zdrowotnej dla osób, które nie uzyskują przychodów z działalności gospodarczej. Dotyczy to płatników, którzy prowadzą działalność pozarolniczą ale nie są opodatkowani na zasadach ogólnych, kartą podatkową czy ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych albo są osobą, która współpracuje z osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą czy z osobami, które korzystają z ulgi na start.

Stopa procentowa składki zdrowotnej nie zmieniła się. Nadal wynosi 9%. Podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne osób prowadzących pozarolniczą działalność, np.:

- wspólników spółek, których przychody nie są przychodami z działalności gospodarczej (ale przychodami z zysku spółki/ze środków kapitałowych), czy twórców i artystów,

oraz

- osób współpracujących

stanowi kwota 100% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w czwartym kwartale roku poprzedniego. W 2022 roku jest to kwota **6.221,04 zł**. Zatem składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi **559,89 zł**.

Składkę zdrowotną naliczoną według nowych zasad należy wykazać co miesiąc w dokumentach rozliczeniowych:

- jeśli przedsiębiorca rozlicza składki wyłącznie za siebie składa tylko deklarację rozliczeniową ZUS DRA;
- jeśli przedsiębiorca rozlicza składki nie tylko za siebie, bo np. zatrudnia pracowników, składkę zdrowotną naliczoną według nowych zasad na własne ubezpieczenie wykazuje w raporcie rozliczeniowym ZUS RCA. Składa także raporty za pozostałych ubezpieczonych. W deklaracji natomiast wykazuje łączne kwoty należnych składek na wszystkie ubezpieczenia i fundusze za dany miesiąc. W takiej sytuacji w ZUS DRA płatnik nie wypełnia już bloku X i XI.

Przedsiębiorca / twórca wskazuje nowe dane w bloku XI na ZUS DRA lub w bloku III.E w ZUS RCA:

- forma opodatkowania – bez formy opodatkowania (pole 18)
- kwota podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne (pole 19)
- kwota należnej składki (pole 20)

Dane z bloku XI/III.E wykazuje odpowiednio:

- w ZUS DRA: w bloku VI pole 02 - kwotę należnej składki a w bloku X pole 05 - kwotę podstawy wymiaru składki;
- w ZUS RCA: w bloku III.C pole 01 - kwotę podstawy wymiaru składki a w polu 04 kwotę należnej składki.

Wzór prawidłowo wypełnionej ZUS DRA ze szczególnym uwzględnieniem nowych bloków:

ZUS DRA dla płatnika opłacającego składki wyłącznie za siebie - twórca

PLATNIK WYPEŁNIA POLA W WYZNACZONYCH KRATKACH KOMPUTEROWO, NA MASZYNIE LUB RĘCZNIE
DUŻYMI DRUKOWANYMI LITERAMI, CZARNYM LUB NIEBIESKIM KOLOREM.

ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH		ZUS DRA		strona: 1	DEKLARACJA ROZLICZENIOWA		
I. DANE ORGANIZACYJNE			02. Identyfikator deklaracji (numer / mm / rrrr)		05. Znak i numer decyzji pokontrolnej		
01. Termin przysyłania deklaracji i raportów			01 01 20 22				
03. Data nadania (dd / mm / rrrr)			04. Nalepka „R”				
II. DANE IDENTYFIKACYJNE PŁATNIKA SKŁADEK			02. Numer REGON		05. Seria i numer dokumentu		
01. Numer NIP (wpisać bez kresek)			9 9 9 9 9 9 9 9 9 9		9 9 9 9 9 9 9 9 9 9		
03. Numer PESEL ¹⁾			04. Rodzaj dokumentu: jeśli dowód osobisty, wpisać 1, jeśli paszport - 2		05. Seria i numer dokumentu		
9 9 9 9 9 9 9 9 9 9							
06. Nazwa skrócona			07. Nazwisko		09. Data urodzenia (dd / mm / rrrr)		
			K O W A L S K I		9 9 9 9 9 9 9 9 9 9		
08. Imię pierwsze			09. Data urodzenia (dd / mm / rrrr)				
J A N							
III. INNE INFORMACJE			02. Wniosek pracodawcy o dofinansowanie składek za osoby niepełnosprawne ze środków PFRON i budżetu państwa ²⁾		03. Stopa procentowa składek na ubezpieczenie wypadkowe		
01. Liczba ubezpieczonych					1,67 %		
1							
IV. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE ORAZ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA							
SUMY SKŁADEK	01. Kwota składek na ubezpieczenie emerytalne		02. Kwota składek na ubezpieczenia rentowe		03. (p. 01 + p. 02) Suma kwot składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe		
	6 9 3,5 8		2 8 4,2 6		9 7 7,8 4		
	04. ubezpieczonych		05. ubezpieczonych		06. (p. 04 + p. 05)		
	6 9 3,5 8		2 8 4,2 6		9 7 7,8 4		
	07. płatnika składek		08. płatnika składek		09. (p. 07 + p. 08)		
	zł, gr		zł, gr		zł, gr		
	10. budżet państwa		11. budżet państwa		12. (p. 10 + p. 11)		
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
13. PFRON ²⁾		14. PFRON ²⁾		15. (p. 13 + p. 14)			
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
16. Fundusz Kościelny		17. Fundusz Kościelny		18. (p. 16 + p. 17)			
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
SUMY SKŁADEK	19. Kwota składek na ubezpieczenie chorobowe		20. Kwota składek na ubezpieczenie wypadkowe		21. (p. 19 + p. 20) Suma kwot składek na ubezpieczenia chorobowe i wypadkowe		
	8 7,0 5		5 9,3 4		1 4 6,3 9		
	22. ubezpieczonych		23. ubezpieczonych		24. (p. 22 + p. 23)		
	8 7,0 5		5 9,3 4		1 4 6,3 9		
	25. płatnika składek		26. płatnika składek		27. (p. 25 + p. 26)		
	zł, gr		zł, gr		zł, gr		
	28. budżet państwa		29. budżet państwa		30. (p. 28 + p. 29)		
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
31. PFRON ²⁾		32. PFRON ²⁾		33. (p. 31 + p. 32)			
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
34. Fundusz Kościelny		35. Fundusz Kościelny		36. (p. 34 + p. 35)			
zł, gr		zł, gr		zł, gr			
37. Kwota składek na ubezpieczenia społeczne, które powinien przekazać płatnik składek (p. 06 + p. 09 + p. 24 + p. 27)					1 1 2 4,2 3		
V. ZESTAWIENIE WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ PODLEGAJĄCYCH ROZLICZENIU W CIĘŻAR SKŁADEK NA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE							
01. Kwota wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego		zł, gr		03. Kwota wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego		zł, gr	
02. Kwota wynagrodzenia należnego płatnikowi składek od wypłaconych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego		zł, gr		04. Kwota wypłaconych świadczeń finansowanych z FUS ³⁾		zł, gr	
05. Łączna kwota do potrącenia (p. 01 + p. 02 + p. 03 + p. 04)					zł, gr		

VI. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

01. Kwota należnych składek finansowana przez płatnika składek ⁴⁾	<input type="text"/>	zł, gr
02. Kwota należnych składek finansowana przez ubezpieczonego	<input type="text" value="55989"/>	
03. Kwota należnych składek finansowana przez Fundusz Kościelny	<input type="text"/>	zł, gr
04. Kwota należnych składek finansowana z budżetu państwa bezpośrednio do ZUS	<input type="text"/>	zł, gr
05. Kwota należnych składek do przekazania przez płatnika składek (p. 01 + p. 02)	<input type="text" value="55989"/>	
06. Kwota należnego wynagrodzenia dla płatnika składek ⁵⁾	<input type="text"/>	zł, gr
07. Kwota do zapłaty (p. 05 – p. 06)	<input type="text" value="55989"/>	

VII. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA FP I FS ORAZ FGŚP

01. Kwota należnych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy ⁶⁾	<input type="text" value="8705"/>		03. Kwota do zapłaty (p. 01 + p. 02)	<input type="text" value="8705"/>
02. Kwota należnych składek na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	<input type="text"/>	zł, gr		

VIII. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK NA FUNDUSZ EMERYTUR POMOSTOWYCH

01. Liczba pracowników, za których jest opłacana składka na Fundusz Emerytur Pomostowych	<input type="text"/>	03. Suma należnych składek na Fundusz Emerytur Pomostowych	<input type="text"/>	zł, gr
02. Liczba stanowisk pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze	<input type="text"/>			

IX. ZESTAWIENIE NALEŻNYCH SKŁADEK DO ZWROTU / ZAPŁATY (p.IV.37 + p.VI.07 + p.VII.03 + p.VIII.03 - p.V.05)

01. Kwota do zwrotu przez ZUS ⁷⁾	<input type="text"/>	zł, gr	02. Kwota do zapłaty	<input type="text" value="177117"/>
---	----------------------	--------	----------------------	-------------------------------------

X. DEKLARACJA DOCHODU (wypełniają osoby, które opłacają składki wyłącznie za siebie)

01. Kod tytułu ubezpieczenia	<input type="text" value="052000"/>
02. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	<input type="text" value="355320"/>
03. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe	<input type="text" value="355320"/>
04. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe	<input type="text" value="355320"/>
05. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne	<input type="text" value="622104"/>
06. Informacja o przekroczeniu rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	☐

XI. FORMA OPODATKOWANIA OBOWIĄZUJĄCA W DANYM MIESIĄCU ORAZ PRZYCHÓD I DOCHÓD Z DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ DLA CELÓW WYLICZENIA SKŁADKI MIESIĘCZNEJ NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

☐ 01. Forma opodatkowania: zasady ogólne - podatek według skali	02. Kwota dochodu uzyskanego w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym miesiąc, za który dokonywane jest rozliczenie	03. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne	04. Kwota należnej składki
☐ 05. Forma opodatkowania: zasady ogólne - podatek liniowy	06. Kwota dochodu uzyskanego w miesiącu bezpośrednio poprzedzającym miesiąc, za który dokonywane jest rozliczenie	07. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne	08. Kwota należnej składki
☐ 09. Forma opodatkowania: karta podatkowa	10. Podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne	11. Kwota należnej składki	

12. Forma opodatkowania:
ryczałt od przychodów ewidencjonowanych

13. Suma przychodów w bieżącym roku kalendarzowym ⁸⁾
Zł: gr:

14. Deklaracja opłacania składek na podstawie przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym (zaznacz X jeśli chcesz ustalić składkę
na ubezpieczenie zdrowotne na podstawie przychodów uzyskanych w poprzednim roku kalendarzowym)

15. Kwota przychodów z działalności gospodarczej
uzyskanych w ubiegłym roku kalendarzowym ⁹⁾
(podaj w przypadku zaznaczenia p. 14) zł: gr:

16. Podstawa wymiaru składki
na ubezpieczenie zdrowotne zł: gr:

17. Kwota należnej składki zł: gr:

18. Bez formy opodatkowania

19. Podstawa wymiaru składki
na ubezpieczenie zdrowotne zł: gr:

20. Kwota należnej składki zł: gr:

XII. Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w przypadku stosowania opodatkowania w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych

01. Rozliczenie składki z zdrowotnej za rok zł: gr:

02. Kwota przychodów o osiągniętych z działalności gospodarczej w roku, którego dotyczy roczne rozliczenie zł: gr:

03. Roczna składka obliczona od rocznej podstawy wymiaru składki zł: gr:

04. Suma miesięcznych należnych składek wynikająca ze złożonych dokumentów za rok, którego dotyczy roczne rozliczenie zł: gr:

05. Kwota do dopłaty (p. 03 - p. 04) ¹⁰⁾ zł: gr:

XIII. OŚWIADCZENIE PŁATNIKA SKŁADEK

01. Data wypełnienia (dd / mm / rrrr)

Oświadczam, że dane zawarte w formularzu są zgodne ze stanem prawnym i faktycznym.
Jestem świadomy(-ma) odpowiedzialności kamej za zeznanie nieprawdy lub zatajenie prawdy.

02. Podpis płatnika składek lub osoby upoważnionej	03. Pieczęć płatnika składek
--	------------------------------

Pouczenie: W przypadku niewpłacenia w obowiązującym terminie kwoty z poz. IX.02 lub wpłacania jej w niepełnej wysokości, niniejsza deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2020 r. poz. 1427, z późn. zm.)

XIV. ADNOTACJE ZUS

¹⁾ Numer PESEL podaje się, o ile został nadany.
²⁾ Pól nie wypełnia się w dokumentach za okres od stycznia 2008 r., a w razie składania korekt za okres do grudnia 2007 r. może zostać wykazana kwota nie wyższa od kwoty dofinansowania uwzględnionego w deklaracji za ten okres, złożonej nie później niż w dniu 30 czerwca 2008 r.
³⁾ W polu należy wykazać wypłacaną za okres od stycznia 2016 r. kwotę podwyższenia zasięgu macierzyńskiego do wysokości kwoty świadczenia rodzicielskiego finansowanego z funduszu chorobowego.
⁴⁾ W polu tym należy także wykazać kwotę składek finansowanych z budżetu państwa, jeżeli dotację otrzymuje płatnik składek.
⁵⁾ Za okres od 1 kwietnia 2003 r. płatnik składek nie ma prawa do wynagrodzenia za rozliczenie składek na ubezpieczenie zdrowotne.
⁶⁾ Za okres od stycznia 2019 r. kwotę należnych składek stanowi suma stóp procentowych na Fundusz Pracy i Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych, a od stycznia 2020 r. na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy.
⁷⁾ Kwota nadpłaty, zgodnie z art. 24 ust. 6a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 423, z późn. zm.), podlega załączeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek.
⁸⁾ Kwota przychodów osiągniętych od początku roku kalendarzowego do końca miesiąca, za który dokonywane jest rozliczenie.
⁹⁾ Kwota rocznych przychodów w rozumieniu art. 81 ust. 2h ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1285, z późn. zm.).
¹⁰⁾ W polu tym wpisz kwotę, która stanowi różnicę między roczną składką wynikającą z rocznej podstawy wymiaru składki, a sumą należnych składek wykazanych w dokumentach rozliczeniowych.